

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Bakalářský studijní program Ekonomika a management
studijní obor: Finanční řízení podniku
realizovaný na Vyšší odborné škole ekonomické, Zlín

POSOUZENÍ FINANČNÍ ANALÝZY PODNIKU SIEMENS
ELEKTROMOTORY, s. r. o. ve Frenštátě p. R.

Bakalářská práce

Vypracovala: Kateřina Lhot'ánová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jan Polášek

2005

Anotace

Finanční analýza prezentuje ohodnocení minulosti, současnosti a předpokládané budoucnosti finančního hospodaření podniku.

Účelem a smyslem finanční analýzy je provést, s pomocí speciálních metodických prostředků, diagnózu finančního hospodaření podniku, podchytit všechny jeho složky, případně při podrobnější analýze zhodnotit blíže některou ze složek finančního hospodaření. Jedná se například o analýzu rentability, analýzu zadluženosti a analýzu likvidity.

Poděkování

Děkuji vedení firmy Siemens Elektromotory, s. r. o. ve Frenštátě p. R. za možnost realizace mé bakalářské práce a především vedoucímu Ing. Janu Poláškovvi za poskytnutou odbornou pomoc a čas věnovaný konzultacím.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Posouzení finanční analýzy podniku Siemens Elektromotory, s. r. o. ve Frenštátě p. R.“ vypracovala samostatně pod vedením Ing. Jana Poláška
K práci jsem použil(a) literatury a pramenů, uvedených v seznamu.

Ve dne

.....
podpis

Souhlasíme – nesouhlasíme^{*)} s tím, aby bakalářská práce byla k dispozici v knihovně pro potřeby studentů bakalářských studijních programů realizovaných na Vyšší odborné škole ekonomické, Zlín.

Ve dne

.....
podpis zástupce firmy

^{*)} nevyhovující škrtněte

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Teoreticko-metodologická část.....	8
2.1	Finanční analýza	8
2.1.1	Úvod.....	8
2.1.2	Charakteristika	8
2.2	Postup analýzy	9
2.3	Slabé stránky finanční analýzy	9
2.4	Finanční poměrové ukazatele	10
2.4.1	Ukazatelé rentability	10
2.4.2	Ukazatelé aktivity	12
2.4.3	Ukazatelé zadluženosti	14
2.4.4	Ukazatelé likvidity	15
2.5	Pyramidový rozklad rentability vlastního kapitálu.....	19
2.6	Souhrnné ukazatelé	20
2.6.1	Z - skóre	20
2.6.2	Index IN95	21
2.6.3	Ekonomická přidaná hodnota	22
3	Analytická část.....	23
3.1	Firma Siemens Elektromotory, s. r. o.	23
3.1.1	Výhled na další období	24
3.1.2	Vývoj zaměstnanců.....	24
3.1.3	SWOT analýza.....	25
3.2	Absolutní ukazatelé.....	26
3.2.1	Procentuální rozbor položek rozvahy	26
3.2.2	Procentuální rozbor položek rozvahy – odvětví	27
3.2.3	Vývojové trendy položek rozvahy	28
3.2.4	Procentuální rozbor položek nákladů a výnosů	29
3.2.5	Vývojové trendy položek výkazu zisku a ztráty	30
3.2.6	Vývoj výsledku hospodaření	31
3.3	Rozdílové ukazatelé	32
3.4	Poměrové ukazatelé	32
3.4.1	Ukazatelé zadluženosti, majetkové a finanční struktury	32
3.4.2	Ukazatelé rentability	33
3.4.3	Ukazatelé likvidity	34
3.4.4	Ukazatelé aktivity	35
3.5	Další ukazatelé	36
3.6	Souhrnné ukazatelé	37
3.6.1	Z – skóre	37
3.6.2	INDEX IN99.....	37
3.6.3	INDEX IN95.....	37
3.6.4	Ekonomická přidaná hodnota	38
3.7	Rozklad rentability vlastního kapitálu	39

3.8 Doporučení.....	41
4 Závěr.....	42
Resumé	43
Literatura	45
Přílohy.....	46

1 Úvod

Bakalářskou práci jsem zpracovávala ve firmě Siemens Elektromotory, s. r. o. se sídlem ve Frenštátě p.R. Jedná se o firmu s dlouholetou tradicí výroby elektrických točivých strojů se specializací na asynchronní elektromotory s kotvou nakrátko. První motor firma expedovala v roce 1947 a dnes díky vysoké technické úrovni a dobré kvalitě svých výrobků vyváží kolem 95 % své produkce do více než 80 zemí světa.

Mezi základní problémy tížící v současném ekonomickém prostředí České republiky jak nově vzniklé podniky, tak i podniky s dlouholetou stabilizovanou pozicí na trhu je nejen nedostatek informací o hospodářském vývoji samotného podniku, ale i schopnost tyto informace efektivně využívat ke koordinaci opatření v jednotlivých úsecích činnosti podniku.

Úspěšné řízení podniku vychází z kvality efektivního využití informací. Nedílnou součástí finančního řízení je finanční analýza, která působí jako zpětná informace o vývoji efektivity hospodaření společnosti.

Po konzultaci se svým vedoucím bakalářské práce jsem zvolila za téma posouzení finanční analýzy firmy Siemens Elektromotory, s. r. o. Realizovatelnost zadané práce byla dána existencí stávajících zdrojů dat o hospodářských výsledcích, financování majetku a hospodaření s peněžními prostředky a možností je zpracovat do podoby požadované zadáním bakalářské práce.

Tato práce je rozdělena do tří základních kapitol. První kapitola je rozbor teoretické části zadaného tématu práce. Popsala jsem základní charakteristiky finanční analýzy a jejího postupu a podrobněji jsem se zabývala jednotlivými finančními ukazateli.

Následující analytická část mé práce je věnována bližšímu seznámení se s historií společnosti a popisu jejího současného hospodářského stavu. Aplikovala jsem prvky postupu finanční analýzy a provedla rozbor jednotlivých finančních ukazatelů.

Poslední kapitola mé práce obsahuje finální zhodnocení finanční situace společnosti, resumé v anglickém jazyce a použitou literaturu. Přílohu tvoří vize společnosti firmy Siemens Elektromotory, s. r. o. a její cíle výroby na rok 2005.

2 Teoreticko-metodologická část

2.1 Finanční analýza

2.1.1 Úvod

Řízení podniku spočívá v rozhodování, a to v podmínkách nejistoty. Kvalita rozhodnutí, tedy pravděpodobnost jejich správnosti, záleží na informacích, které jsou k dispozici, a na jejich účelném zpracování. Úkolem podnikového plánování je získávat a zpracovávat informace pro rozhodovací proces a přispívat ke koordinaci opatření v jednotlivých úsecích činnosti podniku.

V plánovacím procesu vznikají informace o cílech a způsobu jejich realizace, informace o dosažených výsledcích poskytuje kontrolní proces. Plánování a kontrola spolu tvoří podnikový plánovací systém.

[GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 5]

2.1.2 Charakteristika

Finanční analýza nebo také finanční rozbor je nedílnou součástí finančního řízení, jelikož působí jako zpětná informace o tom, kam podnik v jednotlivých oblastech došel, v čem se mu jeho domněnky podařilo splnit a kde naopak došlo k situaci, které chtěl předejít nebo kterou nečekal.

Finanční analýza je první krok k moudrému rozhodování. Finanční analýza má smysl jedině jako logický prostředek hodnocení a porovnávání údajů a vytváření nových informací, které jsou hodnotnější než jednotlivé primární údaje.

Finanční analýza je oblast, která představuje významnou součást komplexu finančního řízení podniku, neboť zajišťuje zpětnou vazbu mezi předpokládaným efektem řídicích rozhodnutí a skutečností. Je předmětně úzce spojena s finančním účetnictvím, které poskytuje data a informace pro finanční rozhodování prostřednictvím základních finančních výkazů:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- cash flow.

Účetnictví a účetní výkazy by měly být rozvrženy tak, aby vyhovovaly potřebám finančního řízení a rozhodování. Nedostatkem účetních informací z hlediska finančního řízení je pouze zobrazení minulosti. Samotné souhrnné výstupy neposkytují úplný obraz o hospodaření a finanční situaci podniku, o jeho silných a slabých stránkách, nebezpečích, trendech a celkové kvalitě hospodaření.

K překonání těchto nedostatků se proto využívá finanční analýza jako formalizovaná metoda, která prověřuje získané údaje mezi sebou navzájem a rozšiřuje tak jejich vypovídací schopnost, umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci podniku, podle nichž by bylo možné přijmout různá rozhodnutí.

[VALACH, 1, s. 75]

Finanční analýza prezentuje ohodnocení minulosti, současnosti a předpokládané budoucnosti finančního hospodaření podniku. Účelem je především vyjádření komplexní finanční situace podniku, podchycení všech jejích složek, respektive při detailnější analýze zhodnotit některou ze složek finančního stavu.

2.2 Postup analýzy

Protože nejpropracovanější systém finanční analýzy existuje v USA a jemu se přizpůsobují i finanční rozborů v zemích Evropské Unie, vezmeme za základ standardní postup finanční analýzy doporučený v učebnicích finančního managementu.

Postup finanční analýzy zahrnuje tyto kroky:

- absolutní ukazatele – procentuální rozbor položek v rozvaze, poměr pohledávek a závazků po lhůtě splatnosti, vývojové trendy v rozvaze i ve výkazu zisku a ztráty, vývoj výsledku hospodaření,
- rozdílové ukazatele – výpočet čistého pracovního kapitálu,
- výpočet poměrových ukazatelů (ratios – koeficientů) za sledovaný podnik,
- srovnání poměrových ukazatelů s odvětvovými průměry (komparativní analýza),
- hodnocení poměrových ukazatelů v čase (trendová analýza),
- hodnocení vzájemných vztahů mezi poměrovými ukazateli, tedy pyramidovou soustavou ukazatelů – rozklad rentability vlastního kapitálu,
- návrh na opatření (analýza odhaluje slabá a silná místa ekonomiky podniku a slouží tak jako podklad pro finanční řízení a plánování a pro prognózování).

[SYNEK, 3, s. 238]

2.3 Slabé stránky finanční analýzy

K problematickým otázkám finanční analýzy patří především:

- srovnávání dosažených hodnot ukazatelů s hodnotami doporučenými,
- vliv sezónních faktorů,
- rozdílné účetní praktiky,
- vypovídací schopnost účetních výkazů.

2.4 Finanční poměrové ukazatele

Základním metodickým nástrojem finanční analýzy jsou tzv. finanční poměrové ukazatele. Jsou formou číselného vztahu, do kterého jsou uváděny finančně – účetní informace. Konstrukce a výběr ukazatelů je podřízen hlavně tomu, co chceme změřit, musí být relevantní zkoumanému problému či prováděnému rozhodnutí.

Poměrových finančních ukazatelů se postupem času vyvinulo značné množství. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že prosté nahromadění velkého množství různých ukazatelů, které jsou schopny vyprodukovat některé nabízené počítačové programy, nelze ještě považovat za provedenou finanční analýzu. Hlavní důraz z hlediska finančního manažera i ostatních uživatelů je kladen na vypovídací schopnost poměrových ukazatelů, vzájemné vazby a závislosti a způsob jejich interpretace a hodnocení.

[GRÜNWARD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 9]

Ukazatele v rámci finanční analýzy charakterizují především různé vztahy mezi údaji rozvahy. Je třeba mít k dispozici stejné ukazatele z předcházejících období, aby bylo možné sledovat jednotlivé trendy v hospodaření podniku, nebo stejné ukazatele konkurenčních firem, aby bylo možno odhadnout budoucí vývoj podniku.

Ukazatelé, jež jsou využívány při finanční analýze, lze sdružit do několika skupin. Přitom stanovení počtu těchto skupin, jakož i jejich obsahu, není v ekonomické teorii a praxi jednotné. Nejběžnější je však dělení na čtyři základní skupiny:

- ukazatelé rentability,
- ukazatelé aktivity,
- ukazatelé zadluženosti,
- ukazatelé likvidity.

[PIVRNEC, 6, s. 133]

2.4.1 Ukazatelé rentability

Výnosnost čili rentabilita vloženého kapitálu je kritériem schopnosti podniku vytvořit nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu. Rentabilita je obecně definována jako poměr zisku a vloženého kapitálu:

$$\text{Rentabilita kapitálu} = \frac{\text{zisk}}{\text{vložený kapitál}}$$

Termín vložený kapitál se přitom používá zpravidla ve třech různých významech. Podle toho, jaký význam je v konkrétním případě tomuto pojmu přiřazen, se rozlišují tři základní ukazatele rentability:

- rentabilita celkového kapitálu (RCK),
- rentabilita vlastního kapitálu (RVK),
- rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu.

Tyto ukazatele používáme k hodnocení a komplexnímu posouzení celkové efektivnosti podniku. S použitím těchto ukazatelů vyjádříme účinnost využívání, reprodukce a zhodnocení kapitálu vloženého do podniku.

Ukazatele patří do kategorie tzv. mezivýkazových poměrových ukazatelů, protože využívají údajů ze dvou účetních výkazů, objem kapitálu z rozvahy a velikost zisku z výkazu zisku a ztráty.

Ukazatel rentability vloženého kapitálu se v praxi používá v různých obměnách a modifikacích, podle toho, kdo a k jakému účelu jej používá. Pokud se týká zisku, jsou v anglosaských zemích zpravidla vykazovány následující kategorie zisku:

- zisk před odečtením odpisů, úroků a daní (ZUOD),
- zisk před odečtením úroků a daní (ZUD, EBIT),
- zisk před zdaněním (ZD), ve srovnání s předchozí kategorií ZUD – provozní zisk – byly již odečteny náklady na financování – úroky,
- zisk po zdanění (Z). Chápeme jej tedy jako čistý zisk – nerozdělený.

[VALACH, 1, s. 78]

Prvním z ukazatelů je **rentabilita celkového kapitálu** (ROA¹). Celkovým kapitálem rozumíme veškerý vložený kapitál, tzn. krátkodobé i dlouhodobé závazky a vlastní jmění.

Z hlediska tří oblastí podnikatelských činností (provozní, investiční a finanční) odráží výnosnost celkového kapitálu všechny aktivity bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly financovány, odkud tento kapitál pochází.

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}}$$

Hodnota tohoto ukazatele by měla dosahovat alespoň výnosnosti alternativní investiční příležitosti, např. úroků u vkladů v bankách.

¹ ROA – return on assets

Ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE²) nás informuje o efektivnosti využití vlastního kapitálu. To znamená, že nám říká, jak podnik hodnotí svou činností vložený kapitál, tj. prostředky vložené do podniku jeho majiteli, zhodnotil. Proto by výsledná hodnota tohoto ukazatele neměla být nižší než úroková sazba z dlouhodobě uložených depozit. Jinak by pro podnik bylo výhodnější nepodnikat a kapitál uložit do peněžního ústavu.

[PIVRNEC, 6, s. 134]

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$$

2.4.2 Ukazatelé aktivity

Ukazatel obrát celkových aktiv je vyjádřen poměrem výnosů k celkovému vloženému kapitálu, přičemž za kapitál nepovažujeme zdrojovou část bilance, ale aktiva podniku v různých formách jak krátkodobých i dlouhodobých.

$$\text{Obrát celkových aktiv (z výnosů)} = \frac{\text{výnosy}}{\text{celková aktiva}}$$

[GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 25]

Rychlost obratu zásob je definována jako poměr tržeb a průměrného stavu zásob všeho druhu.

$$\text{Rychlost obratu zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

Výsledkem výpočtu je absolutní číslo, znamenající počet obrátek, tedy kolikrát se přemění zásoby v ostatní formy oběžného majetku až po prodej hotových výrobků a opětný nákup zásob. Jelikož zásoby jsou rozvahová položka vykázaná k jednomu časovému okamžiku, je vhodnější k výpočtu použít průměrný stav zásob za období, aby se přinejmenším odstranil statický charakter položky zásob.

[GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 27]

Rychlost obratu pohledávek je jednotně vyjadřována jako poměr tržeb a průměrného stavu pohledávek.

$$\text{Rychlost obratu pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}$$

Ukazatel udává v podobě počtu obrátek, jak rychle jsou pohledávky přeměňovány v peněžní prostředky.

² ROE – return on equity

Stejně jako u zásob můžeme i u pohledávek stanovit **dobu obratu pohledávek**, která je vyjádřena jako poměr průměrného stavu pohledávek a průměrných denních tržeb.

$$\text{Doba obratu pohl.} = \frac{\text{pohledávky}}{\frac{\text{tržby}}{360}} \quad \text{nebo} \quad \frac{360}{\text{obratovost pohledávek}}$$

Výsledek nám sděluje, kolik dní se majetek podniku vyskytuje ve formě pohledávek. Pokud je v platební podmínce stanovena lhůta splatnosti, můžeme z hodnoty ukazatele usoudit, zda inkaso probíhá v souladu s touto stanovenou platební podmínkou nebo dochází ke zlepšení či k případnému zhoršení.

[GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 28]

Ukazatel doby obratu závazků vyjadřuje dobu ve dnech, která v průměru uplyne mezi okamžikem, kdy podnik nakoupí majetek a služby, a okamžikem, kdy dojde fakticky k jejich úhradě. Poměříme tudíž výši závazků z obchodního styku s denní výší tržeb (preciznější konstrukce vychází z denní výše nákladů). Finanční manažer by měl dobu obratu dluhů z obchodního styku důsledně porovnávat s dobou obratu pohledávek, aby byl podnik v době úhrady svých závazků dostatečně likvidní.

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{tržby}}{\text{závazky}}$$

[www.euroanalysis.cz, 7]

Ukazatel obratovosti, resp. relativní vázanosti dlouhodobého hmotného majetku (DHM) je ukazatelem efektivnosti a intenzity využívání zejména budov, strojů a zařízení.

$$\text{Obratovost DHM} = \frac{\text{tržby}}{\text{DHM v ZC}}$$

Vyjadřuje, jaká částka tržeb byla vyprodukována z 1 Kč dlouhodobého hmotného majetku. Pokud hodnota ukazatele klesá, znamená to, že se jeho flexibilita snižuje, tzn. zvyšují se relativně jeho fixní náklady, jako jsou odpisy, údržba, a zvyšuje se tak citlivost podniku na případný pokles tržeb. Při poklesu tržeb se méně flexibilní podnik snáze stane ztrátovým.

[VALACH, 1, s. 86]

2.4.3 Ukazatelé zadluženosti

Ukazatelé zadluženosti měří rozsah, v jakém podnik užívá k financování dluh. Vyjadřují, z jakých zdrojů a v jaké výši jsou financována aktiva. Zadlužení nemá pouze negativní dopad, ale pokud je hodnota ukazatele optimální, může zvyšovat celkovou rentabilitu. Na druhé straně to však zvyšuje riziko nestability, jelikož podnik může mít problémy se splácením úvěrů a úroků.

[MLČOCH, 2, s. 131]

Jedním ze základních problémů finančního řízení podniku je vedle stanovení celkové výše potřebného kapitálu i volba správné skladby zdrojů financování jeho činnosti, označovaná jako finanční struktura. Má zásadní význam pro úspěšný rozvoj podniku, podmiňuje nejen jeho zdravý finanční vývoj a celkovou prosperitu, ale nezřídka rozhoduje o jeho bytí či nebytí.

Poměr vlastního a cizího kapitálu je nejen v různých zemích, ale i v podnicích různých oborů činnosti různý. Spíše tradičně se uplatňuje obecná zásada, že vlastní kapitál má být pokud možno vyšší než cizí vzhledem k tomu, že cizí kapitál je nutné splatit.

Nízký poměr vlastního kapitálu k cizímu se považuje za určitou finanční slabost podniku a ohrožení jeho stability vzhledem ke spoléhání se na cizí kapitál. Jestliže pak vlastníci zajišťují menší podíl celkového investovaného kapitálu, riziko podnikání nesou především věřitelé, což může vést k obtížím při získávání úvěru, popř. k jeho získávání za horších podmínek.

[VALACH, 1, s. 86]

Mezinárodní statistiky uvádějí, že např. v zemích OECD podíl cizích zdrojů ve finanční struktuře činí v průměru 35 %, ovšem existují značné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi.

[GRÜNWARD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 58]

K hodnocení finanční struktury se používá několik ukazatelů zadluženosti, které jsou odvozeny z rozvahy, vycházející z analýzy vzájemných vztahů mezi položkami závazků a vlastního jmění.

Nejznámějším ukazatelem je ukazatel zadluženosti. Poskytuje nám informaci o tom, do jaké míry je podnik zadlužen, tj. do jaké míry jsou cizí zdroje podniku vyšší než jeho vlastní zdroje.

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{celkové závazky}}{\text{vlastní jmění}}$$

Je doporučováno, aby hodnota tohoto ukazatele nebyla vyšší než 0,5. I u tohoto ukazatele má smysl sledovat jeho hodnoty v čase. Přitom za pozitivní vývoj budeme považovat, když podnik dosahuje hodnoty tohoto ukazatele pod 0,5 a tyto hodnoty trvale nerostou. Naopak za negativní vývoj v podniku budeme považovat, když se hodnota ukazatele bude nacházet nad 0,5 a v čase poroste.

[PIVRNEC, 6, s. 120]

Základním ukazatelem zadluženosti je poměr celkových závazků (krátkodobých i dlouhodobých) k celkovým aktivům. Nazýváme jej **ukazatel celkové zadluženosti**, neboli ukazatel věřitelského rizika.

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

Platí: čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je zadluženost podniku a tím vyšší je riziko jak věřitelů, tak i akcionářů. Ovšem pro jeho výši nelze stanovit nějaké přesné zásady. Je nutné ho vždy posuzovat v souvislosti s celkovou výnosností, kterou podnik dosahuje z celkového vloženého kapitálu, i v souvislosti se strukturou cizího kapitálu.

Dalším z ukazatelů zadluženosti používáme **ukazatel poměru vlastního jmění k celkovým aktivům**, který je doplňkovým ukazatelem k ukazateli předchozímu, jejich součet se rovná 1 (100 %).

$$\text{Poměr vlastního jmění k celkovým aktivům} = \frac{\text{vlastní jmění}}{\text{celková aktiva}}$$

Ukazatel vyjadřuje proporci, v níž jsou aktiva podniku financována penězi akcionářů. Používá se pro hodnocení hospodářské a finanční stability podniku a spolu s ukazatelem solventnosti bývá považován za nejvýznamnější ukazatel pro hodnocení celkové finanční situace podniku.

Vysoký podíl vlastního kapitálu však může signalizovat překapitalizování podniku. Podnik by měl tedy najít účelný poměr mezi vlastními a cizími zdroji financování. Přitom hodnota ukazatele by neměla klesnout pod 50 %.

[PIVRNEC, 6, s. 121]

2.4.4 Ukazatelé likvidity

Trvalá platební schopnost je jednou ze základních podmínek úspěšné existence podniku v podmínkách trhu. Pravděpodobnost jejího zachování je proto logicky součástí globální charakteristiky finanční situace podniku. Finanční situaci podniku, zejména jeho platební schopnost, hospodářskou a finanční stabilitu zjišťujeme při rozboru bilance, resp. rozvahy pomocí poměrových ukazatelů likvidity.

Finanční riziko vyplývající hlavně ze struktury finančních zdrojů má i časovou dimenzi. Jde o to, zda je podnik schopen včas splatit své krátkodobé závazky.

Pro zodpovězení této otázky je důležitý rozbor vzájemných vztahů mezi položkami aktiv na jedné straně a položkami pasív na straně druhé, konkrétně mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky (běžnými pasivy). Do krátkodobých závazků je nutno zahrnout i běžné bankovní úvěry.

Jinými slovy jde o to, zda podnik má kromě pohotových peněz i další aktiva, která se v případě likvidace firmy dají rychle zpeněžit. Jsou to zejména pohledávky (avšak nikoliv nedobytné), dokončené výrobky (ovšem prodejné) a většina cenných papírů, s nimiž lze obchodovat (akcie, obligace apod.). Má-li tedy podnik být likvidní, musí být rozdíl rychle zpeněžitelných aktiv a závazků kladný.

[NĚMEC, 4, s. 284]

V souvislosti s platební schopností je možné setkat se s pojmy solventnost, likvidita a likvidnost.

Solventnost:

Obecná schopnost podniku získat prostředky na úhradu svých závazků. Solventnost je relativní přebytek hodnoty aktiv nad hodnotou závazků.

Likvidita:

Momentální schopnost uhradit splatné závazky. Likvidita je měřítkem krátkodobé nebo okamžité solventnosti.

Likvidnost:

Jednou z charakteristik konkrétního druhu majetku. Označuje míru obtížnosti transformovat majetek do hotovostní formy, jak rychle je možné realizovat jejich přeměnu v hotové peníze. Zásoby jsou například obecně likvidnější než hmotný dlouhodobý majetek.

[GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 64]

Poměrové ukazatele platební schopnosti odvozují likviditu podniku od poměru mezi oběžnými aktivy jako nejlikvidnější skupinou aktiv a krátkodobými závazky splatnými v blízké budoucnosti (obvykle do 1 roku).

Klasickým ukazatelem tohoto typu je poměr celkového objemu oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Bývá nazýván **ukazatelem běžné likvidity**. Je tedy měřítkem krátkodobé solventnosti podniku.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ukazatel běžné likvidity představuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku., resp. kolika jednotkami (Kč) oběžných aktiv je kryta jedna jednotka (1 Kč) krátkodobých závazků. Znamená to, kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku v hotovost.

Hlavní smysl ukazatele solventnosti spočívá v tom, že pro úspěšnou činnost podniku má zásadní význam hrazení krátkodobých závazků z těch položek aktiv, které jsou pro tento účel určeny, a nikoli např. tak, že by byl nucen prodávat hmotný dlouhodobý majetek.

Největším úskalím tohoto ukazatele je to, že není možné dodržet v praxi jeho hlavní předpoklad, tj. možnost brzké přeměny oběžných prostředků (běžných aktiv) na peněžní formu.

Nejčastěji jsou to zásoby, které již podnik nezpracovává a které jsou obtížně prodejně.

[PIVRNEC, 6, s. 137]

Ne všechna aktiva podniku jsou stejně likvidní. Ve snaze odstranit z ukazatele vliv obecně nejméně likvidní části oběžných aktiv, tj. zásob (surovin, materiálu, polotovarů, nedokončené výroby, hotových výrobků), je často zjišťována hodnota **ukazatele pohotové likvidity**.

$$\text{Pohotov\'a likvidita} = \frac{\text{krátkodobé pohl.+FM}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Při výpočtu se bere v úvahu struktura oběžných aktiv z hlediska likvidity.

Čitatel ukazatele je vhodné opravit o nedobytné pohledávky, případně o pohledávky, jejichž dobytnost je pochybná (pohledávky po lhůtě splatnosti), neboť likvidnost této části majetku je velmi nízká. Z důvodu opatrnosti (např. má-li podnik pomalý obrat pohledávek) se v některých případech zahrnují pohledávky jen v poloviční výši. Do výpočtu se obvykle nezahrnují ani náklady příštích období.

Spíše než samotná hodnota ukazatele, resp. její porovnání s hodnotami ukazatele v jiných podnicích je užitečné sledovat její vývoj v čase. Ve srovnání s předchozím ukazatelem se všeobecně považuje za mnohem praktičtější. Z analytických důvodů se považuje za užitečné porovnávat oba ukazatele. Podstatně nižší hodnota pohotové likvidity ukazuje nadměrnou váhu zásob ve struktuře aktiv podniku.

[GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 68]

Vyšší hodnota ukazatele bude příznivější z hlediska věřitelů, méně však z hlediska vedení podniku. Bude totiž znamenat, že značný objem oběžných aktiv je vázán ve formě pohotových prostředků, které přinášejí jen malý nebo žádný úrok. Jejich nadměrná výše vede k neproduktivnímu využívání do podniku vložených prostředků a tím negativně ovlivňuje celkovou výnosnost vložených prostředků.

Proto se podnik musí snažit stanovit si optimální výši a strukturu pohotových (likvidních) oběžných aktiv ve vztahu k celkovému objemu a povaze své činnosti.

[VALACH, 1, s. 91]

Posledním ukazatelem uvedeného typu je **ukazatel hotovostní likvidity**.

$$\text{Hotovostní likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Hotovostí se rozumí všechny pohotové platební prostředky, tzn. nejen suma peněz na běžném účtu, jiných účtech či v pokladně, ale rovněž volně obchodovatelné cenné papíry, šeky, tj. ekvivalenty hotovosti.

Podle terminologie a struktury naší současné rozvahy je možno hotovost ztotožnit s finančním majetkem (peníze, účty v bankách a krátkodobý finanční majetek).

Zároveň je třeba upozornit, že součástí krátkodobých závazků jsou i běžné bankovní úvěry, které mohou být odděleny od krátkodobých závazků v rámci bankovních úvěrů a výpomocí.

[GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 69]

S analýzou likvidity je velmi úzce spojena důležitá kategorie tzv. pracovní kapitál. Vypočítáme jej jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky.

Je to část oběžných aktiv, která je financována dlouhodobými finančními zdroji, a se kterou může podnik volně disponovat pro realizaci svých záměrů (např. pro rozšíření podniku, nákup surovin a materiálu v době, kdy je to cenově výhodné, k získání účasti v jiných podnicích apod.).

Zároveň můžeme pracovní kapitál chápat jako prostředky, které by podniku umožnily v omezeném rozsahu pokračovat v jeho činnosti, kdyby byl nucen splatit převážnou část nebo všechny své krátkodobé závazky.

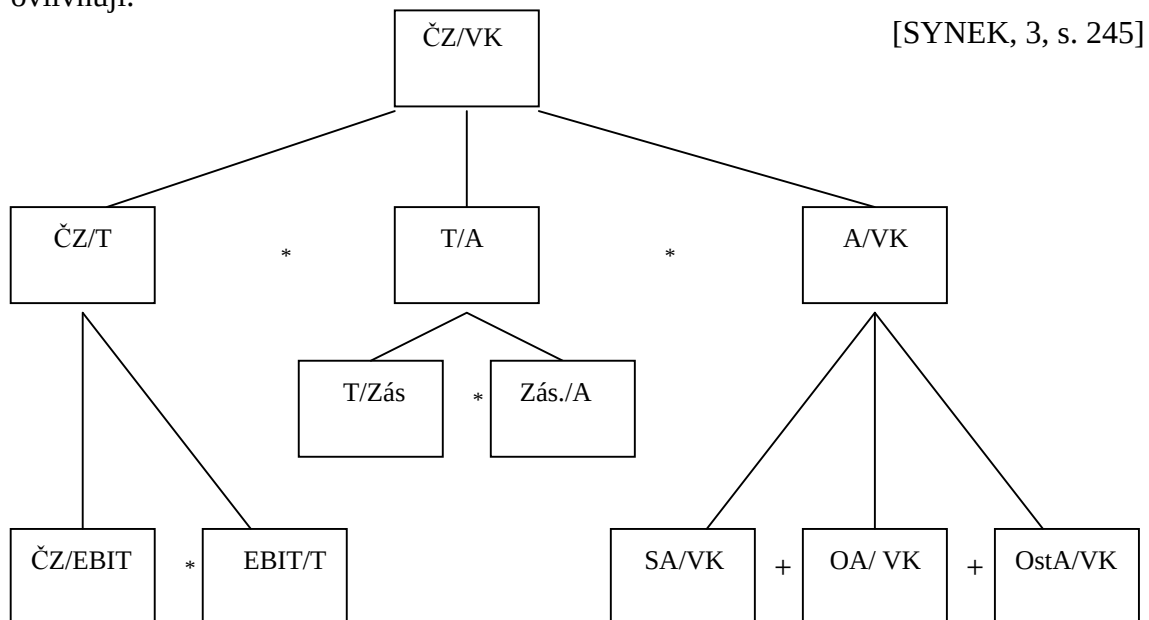
[GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 5, s. 70]

Pracovní kapitál je rovněž měřítkem likvidity, má úzkou vazbu na ukazatele běžné likvidity, který nepřímo vyjadřuje velikost pracovního kapitálu.

$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$
--

2.5 Pyramidový rozklad rentability vlastního kapitálu

Spočívá v postupném rozkladu vrcholového ukazatele (měl by co nejlépe postihovat základní cíl podniku) na ukazatele dílčí, které jej rozhodujícím způsobem ovlivňují.

Obr. č. 1. Pyramidový rozklad rentability vlastního kapitálu (ROE)

[KAROLOVÁ, 11, s. 29]

Poznámka:

ČZ / VK - rentabilita vlastního kapitálu (ROE),

T / A - obrat aktiv,

A / VK - finanční páka,

Zás. / A - podíl zásob na aktivech,

ČZ / T - ukazatel ziskové marže,

ČZ / EBIT - podíl čistého zisku na EBITu,

EBIT / T - provozní ziskovost tržeb,

T / Zás. - obrat zásob,

CZ / VK - míra zadluženosti,

SA / VK - podíl vlastního kapitálu na stálých aktivech,

OA / VK - podíl vlastního kapitálu na oběžných aktivech,

Ost. A / VK - podíl vlastního kapitálu na ostatních aktivech.

Jednou z možností vyjádření zadluženosti podniku je ukazatel finanční páky (Aktiva / Vlastní kapitál). Čím je podíl cizích zdrojů větší, tím je vyšší i ukazatel finanční páka.

Pyramidový rozklad rentability vlastního kapitálu připomíná, že zvýšená zadluženost nemusí být vždy negativní jev. Optimální výše zadluženosti je ovlivněna mnoha faktory. Kromě výše míry zisku jsou to zejména stabilita inkasa, druh odvětví, ve kterém podnik operuje, či nabízené úvěrové podmínky.

2.6 Souhrnné ukazatelé

V rámci finanční analýzy lze použít několik **souhrnných ukazatelů**, které se snaží vyjádřit komplexně finanční pozici a finanční zdraví podniku. Jejich vypovídací schopnost je ovšem omezená – podnik je příliš složitý systém a vyjádření pomocí jednoho čísla je problematické.

2.6.1 Z - skóre

Možnosti předvídání finanční tísně podniků byly vždy předmětem zájmu a výzkumu. Finanční tíseň je finanční stav podniku, kdy podnik vykazuje vážné platební obtíže, jež nemohou být vyřešeny jinak než radikální změnou jeho činnosti nebo struktury.

Samozřejmě, že pro investory, věřitele, zaměstnance a jiné subjekty přicházející do styku s podnikem by bylo velmi užitečné, kdyby existoval ukazatel, na jehož základě by bylo možné s vysokou pravděpodobností prohlásit, že podnik se během jednoho roku dostane do vážných finančních potíží. Proto bylo a je věnováno dost času konstrukci různých ukazatelů a modelů, které by v tomto směru vyhovovaly požadavkům analytiků.

Jedním z modelů predikce finanční tísně je Altmanův Z – skóre model.

[GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 8, s. 93]

$$A = 0,717X_1 + 0,847X_2 + 3,107X_3 + 0,420X_4 + 0,998X_5$$

Poznámka:

A - Altmanův index finančního zdraví,

X_1 - poměr čistého pracovního kapitálu k celkovým aktivům,

X_2 - poměr výsledku hospodaření za běžné období k celkovým aktivům,

X_3 - poměr zisku před zdaněním a úroků k celkovým aktivům,

X_4 - poměr účetní hodnoty základního jmění k účetní hodnotě cizího kapitálu

X_5 - poměr tržeb k celkovým aktivům.

Průměrné hodnoty jednotlivých ukazatelů v obou sledovaných souborech (bankrotující versus přežívající) jsou uvedeny v tabulce.

	Bankrotující	Přežívající
X ₁	-0.061	0.414
X ₂	-0.626	0.355
X ₃	-0.318	0.154
X ₄	-0.401	2.477
X ₅	1.500	1.900

Tabulka č. 1 – prům. hodnoty jednotlivých ukazatelů

[GRÜNWARD, HOLEČKOVÁ, 8, s. 93]

Podle hodnoty Altmanova indexu lze podniky rozdělit do tří následujících kategorií:

- firmy s dobrou finančně-ekonomickou situací (hodnota Altmanova indexu převyšuje 2,90),
- firmy ohrožené bankrotem (hodnota Altmanova indexu je menší než 1,20),
- firmy s neurčitou situací, které nelze zařadit do žádné z výše uvedených skupin v intervalu od 1,20 – 2,90).

[PIVRNEC, 6, s. 131]

2.6.2 Index IN95

Tento index stejně jako mnohé další využívá metod matematické statistiky a je založen na šesti ukazatelích, ke každému pak přísluší váha. Tento index do svého výpočtu zahrnuje vliv odvětví, do kterého podnik patří tím, že váha druhého a pátého ukazatele je pevně stanovena (0,11 a 0,10), zbylé váhy se doplní dle odvětví.

[www.raven.cz, 9]

	Ukazatel	Váha	Hodnota váhy
X1	Aktiva / Cizí zdroje	v1	dle odvětví
X2	EBIT / Nákladové úroky	v2	0,11
X3	EBIT / Aktiva	v3	dle odvětví
X4	Výnosy / Aktiva	v4	dle odvětví
X5	Oběžná aktiva / Krátkodobé dluhy	v5	0,10
X6	Závazky po lhůtě splatnosti / Tržby	v6	dle odvětví

Tabulka č. 2 – Index IN95

Výsledek IN95 větší než 2 představuje podnik s dobrým finančním zdravím. Podnik s hodnotou pohybující se mezi 1 a 2 není „ani zdravý ani nemocný“, tzn. jedná se o podnik, který by mohl mít problémy. Pokud vyjde index IN menší než 1 znamená to, že jde o podnik se špatným finančním zdravím.

Na podobném principu je konstruován i index IN99.

Je třeba zdůraznit, že tyto bonitní a bankrotní indikátory mají pouze určitý orientační charakter a nejsou schopny nahradit podrobnou finanční analýzu, ze které se dají lépe vyvodit závěry a doporučení.

2.6.3 Ekonomická přidaná hodnota

EVA (ekonomická přidaná hodnota) představuje rozdíl mezi provozním ziskem po zdanění a náklady na použitý kapitál, tj. přebytek zisku po odečtení nákladů na dlouhodobě vázaný kapitál (nebo čistým ziskem a náklady na vlastní kapitál). Koncepce EVA v sobě obsahuje to, že cílem podnikání je vytváření ekonomické přidané hodnoty. To znamená, že ukazatel EVA měří, jak firma za dané období přispěla svými aktivitami ke zvýšení či snížení hodnoty pro své vlastníky:

Ekonomickou přidanou hodnotu můžeme vypočítat jako:

$$EVA = (ROE - r_e) * VK$$

$$r_e = ((WACC * UZ/A - (1 - d) * U/BÚ * (UZ/A - VK/A)) / VK/A$$

$$WACC = r_f + r_{la} + r_{pod} + r_{finstab}$$

Poznámka:

UZ – VK + BÚ + O,

O – obligace,

UZ – úplatné zdroje, tj. kapitál, za který je nutno platit

BÚ – bankovní úvěry,

U/BÚ + O – úroková míra úvěru,

U – úrok,

WACC – vážený náklad na kapitál,

r_f – bezriziková sazba,

r_{la} – funkce ukazatelů charakterizující velikost podniku,

r_{pod} – funkce ukazatelů charakterizující tvorbu produkční síly,

$r_{finstab}$ – funkce ukazatelů charakterizující vztahy mezi aktivy a pasivy,

r_e – náklady na vlastní kapitál.

[www.mpo.cz]

3 Analytická část

3.1 Firma Siemens Elektromotory, s. r. o.

Historie závodu společnosti Siemens Elektromotory se začala psát 31. října 1946, kdy zástupci Československých závodů kovodělných a strojírenských, národní podnik MEZ Olomouc a národní podnik Baťa Zlín rozhodli, že závod 05 na výrobu elektrických strojů bude ze Zlína přestěhován do Frenštátu pod Radhoštěm. Od 15. února 1947 vycházely z montáže první hotové výrobky. První vyexpedovaný elektromotor měl číslo 5000 001 a byl to typ E66V2-088. Tento den je také považován za den vzniku frenštátského závodu. Závod se stal součástí Moravských elektrotechnických závodů (MEZ) se sídlem v Olomouci. Již v prvním roce vzniku bylo vyrobeno 14 500 ks elektromotorů o výkonu 0,25 – 25 kW.

Od roku 1955 se stále zvyšoval počet požadavků na motory s kotvou nakrátko. Asynchronní motory nakrátko všeobecného použití se staly nejdůležitější součástí výrobního programu a tento trend trvá dodnes. Začalo se motory řady E (speciální konstrukční úpravy motorů v zajištěném provedení) a pokračovalo se motory podle norem GOST a to typy AD (otevřené - nemá chladicí žebra, ale chladicí vzduch prochází přes vinutí) a AF (zavřené - teplo se odvádí přes žebrovanou kostru, která je ofukovaná ventilátorem). V polovině 60. let výrazně stoupl význam exportu, proto bylo nutné urychleně vyvinout řadu motorů třídy F (střídané třífázové motory všeobecného použití). Od roku 1986 probíhaly konstrukční práce na další modernizaci motorů nakrátko všeobecného použití. Tato nová řada C, která měla nahradit motory typu F, měla přinést snížení hmotnosti, zlepšení chlazení, snížení hluku, zvýšení krytí a kvality designu a zvýšení elektrických parametrů.

Na počátku 90. let došlo k paralyzaci některých výrob v ČSFR a následnému snížení odbytu výrobků.

Pro posílení prodeje motorů především na západních trzích docházelo v této době k certifikacím u zahraničních autorizovaných zkušeben a v srpnu 1993 k získání certifikátu systému řízení jakosti dle ISO 9001. Podnik se začal více zabývat vývojem a výrobou speciálních motorů, z nichž nejvýznamnější jsou motory pro jadernou energetiku řady GOF. Tyto motory se vyrábějí pro jadernou elektrárnu Temelín. Jejich izolační stav musí vydržet určitý stupeň radiace. Řada GOF se vyrábí doposud.

V červnu 1994 schválila vláda České republiky privatizaci státních podniků MEZ Mohelnice, MEZ Frenštát p. R. a MEZ Drásov, a to formou přímého prodeje. Od 1. října 1994 pak přešly veškeré aktivity těchto podniků na novou společnost Siemens Elektromotory, s. r. o.

Nové potřeby a možnosti českého trhu po roce 1989 vedly Siemens i k založení vlastních samostatných firem. V současné době tak v Čechách a na Moravě existuje 10 firem, v nichž má Siemens majoritu a jedna firma s podílem minoritním.

Vynikajících výsledků dosáhl Siemens v České republice nejen díky výborné kvalitě výrobků, ale i filozofii firmy: zákazník – partner musí být vždy spokojen. Siemens pokrývá celé spektrum elektrotechniky a elektroniky prakticky jako jediná firma na světě.

Záměrem Siemens Elektromotory je ve svém vývoji a výrobě udržovat vysokou technickou úroveň svých výrobků a dobrou kvalitu. O úspěšné činnosti svědčí ta skutečnost, že přibližně 95% produkce je vyváženo do více než 80 zemí světa. Řada výrobků je technicky náročná, jedná-li se o motory pro obráběcí stroje, jadernou energetiku a motory pro použití v důlním (motory do nevýbušného prostředí) a chemickém průmyslu. Výrobky jsou v souladu s normami platnými v zemi, kam jsou dodávány (ČSN, DIN, NEMA). Jejich kvalitu lze doložit příslušnými certifikáty ISO 9001 (řešící hledisko kvality), EZÚ Praha a PTB Braunschweig s cílem dosažení maximálního užitku pro zákazníka.

3.1.1 Výhled na další období

V hospodářské roce 2005 je očekáváno postupné oživení na trhu. Tato skutečnost a další racionalizační programy by měly vést k dalšímu zlepšení hospodářských výsledků společnosti.

Taktéž bude ukončeno zavedení odvozených provedení motorů podle japonských norem JIS a JES a další zákaznická provedení např. pro přístavní jeřáby. Bude dokončena rozsáhlá modernizace výroby aktivních částí motorů a započne poslední etapa inovace technologie – výroba hřídelí a rotorů.

3.1.2 Vývoj zaměstnanců

Skupina pracovníků	2001	2002	2003
základní výrobní dělníci	1 916	1 821	1 830
ostatní výrobní a režijní dělníci	729	646	601
THP ⁴ bez vedoucích pracovníků	580	489	470
THP - vedoucí pracovníci	22	21	21
Celkem	3 247	2 977	2 922

Tabulka č. 3 – Vývoj zaměstnanců v jednotlivých obdobích

⁴ THP – technicko-hospodářský pracovník

3.1.3 SWOT analýza

Silné stránky:

- ☐ tradice,
- ☐ nezbytnost výrobku,
- ☐ zvyšování nákladů vynaložených na technický rozvoj,
- ☐ know-how,
- ☐ inovace technologie výroby,
- ☐ management ekologie a jakosti, certifikace podle ISO 9001 a příprava certifikace podle ISO 14001,
- ☐ systém rozšíření stávající výroby – motory do nevýbušného prostředí,
- ☐ snižování zásob,
- ☐ systém vzdělávání zaměstnanců,
- ☐ vysoká kvalifikace a motivace zaměstnanců,
- ☐ uvážlivé investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- ☐ zdokonalování logistických procesů,
- ☐ důraz na nákladovou produktivitu,
- ☐ minimalizace kurzových rizik prostřednictvím kurzového zajištění – forwardové měnové obchody.

Slabé stránky:

- ☐ dopravní situace v regionu,
- ☐ zdlouhavý proces inovace technologií,
- ☐ výroba na hranicích produkčních kapacit,
- ☐ deficit pracovníků pro určité profese.

Příležitosti:

- ☐ rostoucí trh elektromotorů pro speciální provedení,
- ☐ zvyšování exportu do nových regionů.

Hrozby:

- ☐ zvyšování konkurence v odvětví,
- ☐ zvyšování cen vstupních materiálů a surovin.

3.2 Absolutní ukazatelé

Tyto ukazatele využijeme hlavně k procentnímu rozboru jednotlivých položek a k analýze vývojových trendů.

3.2.1 Procentuální rozbor položek rozvahy

(hodnoty jsou uvedeny v tis. Kč)

Označ.	Položka	2001		2002		2003	
	Aktiva celkem	3 152 150	100,00%	3 079 772	100,00%	3 441 871	100,00%
A.	Pohledávky za upsaný VK		0,00%		0,00%		0,00%
B.	Stálá aktiva	1 416 351	44,93%	1 653 642	53,69%	1 977 919	57,47%
B. I.	DNM	15 952	0,51%	13 187	0,43%	7 964	0,23%
B. II.	DHM	1 400 399	44,43%	1 640 455	53,27%	1 969 955	57,24%
B. III.	DFM		0,00%		0,00%		0,00%
C.	Oběžná aktiva	1 730 610	54,90%	1 421 609	46,16%	1 463 586	42,52%
C. I.	Zásoby	531 751	16,87%	466 387	15,14%	420 099	12,21%
C. I. 1.	Materiál	264 712	8,40%	204 254	6,63%	174 582	5,07%
C. I. 2.	Nedokončená výroba	168 431	5,34%	156 252	5,07%	142 333	4,14%
C. I. 3.	Výrobky	98 501	3,12%	105 781	3,43%	103 085	3,00%
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	2 924	0,09%	359	0,01%		0,00%
C. III.	Krátkodobé pohledávky	646 875	20,52%	531 149	17,25%	1 042 776	30,30%
	1. Pohledávky z obch. styku	555 837	17,63%	337 959	10,97%	228 903	6,65%
C. IV.	Finanční majetek	549 060	17,42%	423 714	13,76%	711	0,02%
D.	Ostatní aktiva	5 189	0,16%	4 521	0,15%	366	0,01%
	Pasiva celkem	3 152 150	100,00%	3 079 772	100,00%	3 441 871	100,00%
A.	Vlastní kapitál	1 981 877	62,87%	2 144 385	69,63%	1 630 692	47,38%
A. I.	Základní kapitál	1 769 822	56,15%	1 769 822	57,47%	800 000	23,24%
A. II.	Kapitálové fondy	2 748	0,09%	3 748	0,12%	-5 073	-0,15%
A. III.	Fondy ze zisku	52 000	1,65%	70 000	2,27%	229 000	6,65%
A. IV.	HV minulých let	-187 460	-5,95%	38 307	1,24%	141 814	4,12%
A. V.	HV běžného období	343 676	10,90%	262 508	8,52%	464 951	13,51%
B.	Cizí zdroje	1 143 072	36,26%	890 450	28,91%	1 762 455	51,21%
B. I.	Rezervy	69 606	2,21%	143 340	4,65%	154 006	4,47%
B. II.	Dlouhodobé závazky	91 763	2,91%	89 676	2,91%	87 589	2,54%
B. III.	Krátkodobé závazky	981 679	31,14%	655 020	21,27%	1 513 822	43,98%
B. III. 1.	Závazky z obch. styku	470 412	14,92%	589 365	19,14%	519 927	15,11%
B. IV.	Bank. úvěry a výpomoci	24	0,00%	2 414	0,08%	7 038	0,20%
B. IV. 1.	Bank. úvěry dlouhodobé		0,00%		0,00%		0,00%
	2. Běžné bankovní úvěry		0,00%		0,00%		0,00%
C.	Ostatní pasiva	27 201	0,86%	44 937	1,46%	48 724	1,42%

Tabulka č. 4 – Procentuální rozbor položek rozvahy SEM³, s. r. o.

³ SEM – Siemens Elektromotory

3.2.2 Procentuální rozbor položek rozvahy – odvětví

Položka	2001	2002	2003
Aktiva celkem	100,00%	100,00%	100,00%
Stálá aktiva	38,88%	46,27%	46,12%
DHM a DNM	36,85%	42,33%	43,64%
DFM	2,03%	3,94%	2,48%
Oběžná aktiva	51,16%	51,10%	51,23%
Zásoby	16,81%	16,60%	16,62%
Pohledávky	25,32%	24,39%	31,28%
Finanční majetek	9,02%	5,57%	5,14%
Ostatní aktiva	9,96%	2,63%	2,65%
Pasiva celkem	100,00%	100,00%	100,00%
Vlastní kapitál	46,17%	46,10%	43,10%
Cizí zdroje	49,91%	48,80%	49,60%
Rezervy	3,98%	2,90%	3,10%
Dlouhodobé závazky	7,73%	6,40%	9,10%
Krátkodobé závazky	27,64%	31,50%	25,30%
Bank. úvěry a výpomoci	10,56%	8,10%	12,00%
Bank. úvěry dlouhodobé	4,63%	4,20%	3,80%
Běžné bankovní úvěry	5,83%	3,90%	8,20%
Ostatní pasiva	3,92%	5,10%	7,30%

Tabulka č. 5 – Procentuální rozbor položek rozvahy – odvětví.

3.2.3 Vývojové trendy položek rozvahy

(hodnoty jsou uvedeny v tis. Kč)

Označ.		2001	2002	02/01	2003	03/02
	Aktiva celkem	3 152 150	3 079 772	-2,30%	3 441 871	11,76%
A.	Pohledávky za upsaný VK					
B.	Stálá aktiva	1 416 351	1 653 642	16,75%	1 977 919	19,61%
B. I.	DNM	15 952	13 187	-17,33%	7 964	-39,61%
B. II.	DHM	1 400 399	1 640 455	17,14%	1 969 955	20,09%
B. III.	DFM					
C.	Oběžná aktiva	1 730 610	1 421 609	-17,86%	1 463 586	2,95%
C. I.	Zásoby	531 751	466 387	-12,29%	420 099	-9,92%
C. I. 1.	Materiál	264 712	204 254	-22,84%	174 582	-14,53%
C. I. 2.	Nedokončená výroba	168 431	156 252	-7,23%	142 333	-8,91%
C. I. 3.	Výrobky	98 501	105 781	7,39%	103 085	-2,55%
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	2 924	359	-87,72%		-100,00%
C. III.	Krátkodobé pohledávky	646 875	531 149	-17,89%	1 042 776	96,32%
1.	Pohledávky z obch. styku	555 837	337 959	-39,20%	228 903	-32,27%
C. IV.	Finanční majetek	549 060	423 714	-22,83%	711	-99,83%
D.	Ostatní aktiva	5 189	4 521	-12,87%	366	-91,90%
	Pasiva celkem	3 152 150	3 079 772	-2,30%	3 441 871	11,76%
A.	Vlastní kapitál	1 981 877	2 144 385	8,20%	1 630 692	-23,96%
A. I.	Základní kapitál	1 769 822	1 769 822	0,00%	800 000	-54,80%
A. II.	Kapitálové fondy	2 748	3 748	36,39%	-5 073	-235,35%
A. III.	Fondy ze zisku	52 000	70 000	34,62%	229 000	227,14%
A. IV.	HV minulých let	-187 460	38 307	-120,43%	141 814	270,20%
A. V.	HV běžného období	343 676	262 508	-23,62%	464 951	77,12%
B.	Cizí zdroje	1 143 072	890 450	-22,10%	1 762 455	97,93%
B. I.	Rezervy	69 606	143 340	105,93%	154 006	7,44%
B. II.	Dlouhodobé závazky	91 763	89 676	-2,27%	87 589	-2,33%
B. III.	Krátkodobé závazky	981 679	655 020	-33,28%	1 513 822	131,11%
B. III. 1.	Závazky z obch. styku	470 412	589 365	25,29%	519 927	-11,78%
B. IV.	Bank. úvěry a výpomoci	24	2 414	9958,33%	7 038	191,55%
B. IV. 1.	Bank. úvěry dlouhodobé					
2.	Běžné bankovní úvěry					
C.	Ostatní pasiva	27 201	44 937	65,20%	48 724	8,43%

Tabulka č. 6 – Vývojové trendy položek rozvahy SEM, s. r. o.

Z hlediska vývoje majetku je znatelný přírůstek dlouhodobého hmotného majetku. Tento majetek tvoří především nové přístroje, technologie a zařízení určené k výrobě elektromotorů.

Ve srovnání s odvětvím má firma procentuálně stejné množství oběžných aktiv i stálých aktiv. Má podstatně větší množství zásob než je průměr v odvětví, tedy hlavní složku oběžných aktiv tvoří zásoby.

Z pohledu pasiv, což se týká financování majetku, firma využívala v roce 2001 podstatně více vlastního kapitálu. V roce 2002 se zvýšil podíl vlastních a cizích zdrojů až na 70 %. V dalším roce však došlo ke snížení poměru vlastních a cizích zdrojů z důvodů optimalizace na hodnotu 800 000 Kč základního jmění. Cizí zdroje jsou tvořeny převážně krátkodobými závazky z obchodních styků.

3.2.4 Procentuální rozbor položek nákladů a výnosů

(hodnoty jsou uvedeny v tis. Kč)

Ozn.	Položka	2001		2002		2003	
I.	Tržby za prodej zboží	1 327	0,03%	82	0,00%	6	0,00%
II.1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	3 976 922	80,77%	4 748 141	84,20%	5 036 109	86,49%
II.2.	Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby	-66 049	-1,34%	-3 332	-0,06%	-12 181	-0,20%
II.3.	Aktivace	148 840	3,02%	193 802	3,44%	206 299	3,41%
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	79 159	1,61%	128 795	2,28%	118 790	1,96%
IV.	Zúčtování rezerv a časového rozlišení provozních výnosů	97 156	1,97%	52 412	0,93%	249 250	4,12%
V.	Zúčtování opravných položek pro provozních výnosů	170 394	3,46%	261 104	4,63%	156 214	2,58%
VI.	Ostatní provozní výnosy	10 015	0,20%	14 761	0,26%	20 771	0,34%
XI.	Zúčtování rezerv do fin. výnosů	1 912	0,04%		0,00%	4 114	0,07%
XII.	Zúčtování opravných položek pro finančních výnosů	777	0,02%		0,00%		
XIII.	Výnosové úroky	9 953	0,20%	7 429	0,13%	6 422	0,11%
XIV.	Ostatní finanční výnosy	32 784	0,67%	168 251	2,98%	66 464	1,10%
XVI.	Mimořádné výnosy	460 853	9,36%	67 973	1,21%	1 075	0,02%
	Výnosy celkem	4 924 043	100,00%	5 639 418	100,00%	5 853 333	100,00%

Tabulka č. 7 – Procentuální rozbor položek výnosů v SEM, s. r. o.

Z procentuálního rozboru položek výnosů je zřejmé, že firma podniká v oblasti prodeje výrobků, tudíž největší část výnosů plyne právě z tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb. Tržby za prodej zboží jsou minimální. Ostatní položky tvoří na výnosech jen zanedbatelnou část. Výnosy mají vzrůstající trend.

(hodnoty jsou uvedeny v tis. Kč)

Ozn.	Položka	2 001		2 002		2 003	
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	1 398	0,03%	73	0,00%	10	0,00%
B.	Výkonová spotřeba	2 811 072	61,37%	3 498 657	65,20%	3 482 750	64,63%
C.	Osobní náklady	606 723	13,25%	732 714	13,65%	767 378	14,24%
D.	Daně a poplatky	6 302	0,14%	3 568	0,07%	2 765	0,05%
E.	Odpisy dlouh. nehmotného a hmotného majetku	222 719	4,86%	291 388	5,43%	260 358	4,83%
F.	Zůstatková cena prodaného invest. majetku a materiálu	65 327	1,43%	98 454	1,83%	88 126	1,64%
G.	Tvorba rezerv a časového rozlišení provozních nákladů	41 188	0,90%	128 051	2,39%	231 025	4,29%
H.	Zúčtování opravných položek pro provozních nákladů	127 576	2,79%	254 903	4,75%	118 408	2,20%
I.	Ostatní provozní náklady	4 658	0,10%	18 906	0,35%	40 777	0,76%
L.	Tvorba rezerv na finanční náklady	588	0,01%	-278	-0,01%		0,00%
M.	Zúčtování opravných položek do finančních nákladů	297	0,01%				
N.	Nákladové úroky	26 805	0,59%	3 552	0,07%	13 830	0,26%
O.	Ostatní finanční náklady	54 314	1,19%	151 061	2,82%	202 354	3,76%
R.	Daň z příjmů za běžnou činnost	161 074	3,52%	128 420	2,39%	180 366	3,35%
S.	Mimořádné náklady	450 235	9,83%	67 441	1,05%	235	0,00%
	Náklady celkem	4 580 276	100,00%	5 376 910	100,00%	5 388 382	100,00%

Tabulka č. 8 – Procentuální rozbor položek nákladů v SEM, s. r. o.

Hlavní složkou položek nákladů tvoří výkonová spotřeba a osobní náklady. Výkonová spotřeba tvoří kolem 65% nákladů celkem, osobní náklady si udržují procentuálně přibližně stejnou hladinu, tedy kolem 13% nákladů celkem. Náklady mají obdobně jako výnosy vzrůstající trend.

3.2.5 Vývojové trendy položek výkazu zisku a ztráty

(hodnoty jsou uvedeny v tis. Kč)

	2001	2002	02/01	2003	03/02
Tržby za prodej zboží	1 327	82	-93,82%	6	-92,68%
Náklady vynaložené na prodané zboží	1 398	73	-94,78%	10	-86,30%
Obchodní marže	-71	9	-112,68%	-4	-144,44%
Výkony	4 059 713	4 938 611	21,65%	5 230 227	5,90%
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	3 976 922	4 748 141	19,39%	5 036 109	6,06%
Změna stavu vnitropodn. zásob vlastní výroby	-66 049	-3 332	-94,96%	-12 181	265,58%
Aktivace	148 840	193 802	30,21%	206 299	6,45%
Výkonová spotřeba	2 811 072	3 498 657	24,46%	3 482 750	-0,45%
Spotřeba materiálu a energie	2 221 825	2 694 583	21,28%	2 618 898	-2,81%
Služby	589 247	804 074	36,46%	863 852	7,43%
Přidaná hodnota	1 248 570	1 439 963	15,33%	1 747 473	21,36%
Osobní náklady	606 723	732 714	20,77%	767 378	4,73%
Daně a poplatky	6 302	3 568	-43,38%	2 765	-22,51%
Odpisy dlouh. nehmotného a hmotného majetku	222 719	291 388	30,83%	260 358	-10,65%
Tržby z prodeje investičního majetku a materiálu	79 159	128 795	62,70%	118 790	-7,77%
Zúšt. cena prodaného invest. majetku a materiálu	65 327	98 454	50,71%	88 126	-10,49%
Zúčt. rezerv a časového rozlišení prov. výnosů	97 156	52 412	-46,05%	249 250	375,56%
Tvorba rezerv a časového rozlišení prov. nákladů	41 188	128 051	210,89%	231 025	80,42%
Zúčtování opravných položek do prov. výnosů	170 394	261 104	53,24%	156 214	-40,17%
Zúčtování opravných položek do prov. nákladů	12 576	254 903	1926,90%	118 408	-53,55%
Ostatní provozní výnosy	10 015	14 761	47,39%	20 771	40,72%
Ostatní provozní náklady	4 658	18 906	305,88%	40 777	115,68%
Provozní výsledek hospodaření	530 801	369 051	-30,47%	783 651	112,34%
Zúčtování rezerv do fin. výnosů	1 912		-100,00%	4 114	
Tvorba rezerv na finanční náklady	588	-278	-147,28%		
Zúčtování opravných položek do finančních výnosů	777		-100,00%		
Zúčtování opravných položek do finančních nákladů	297		-100,00%		
Výnosové úroky	9 953	7 429	-25,36%	6 422	-13,55%
Nákladové úroky	26 805	3 552	-86,75%	13 830	289,36%
Ostatní finanční výnosy	32 784	168 251	413,21%	66 464	-60,50%
Ostatní finanční náklady	54 314	151 061	178,13%	202 354	33,96%
Finanční výsledek hospodaření	-36 578	21 345	-158,35%	-139 184	-752,07%
Daň z příjmů za běžnou činnost	161 074	128 420	-20,27%	180 366	40,45%
- splatná	157 539	131 955	-16,24%	143 398	8,67%
- odložená	3 535	-3 535	-200,00%	36 968	-1145,77%
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	333 149	261 976	-21,36%	464 111	77,16%
Mimořádné výnosy	460 853	67 973	-85,25%	1 075	-98,42%
Mimořádné náklady	450 235	67 441	-85,02%	235	-99,65%
Mimořádný výsledek hospodaření	10 618	532	-94,99%	840	57,89%
Výsledek hospodaření za účetní období	343 767	262 508	-23,64%	464 951	77,12%
Výsledek hospodaření před zdaněním	504 841	390 928	-22,56%	645 317	65,07%

Tabulka č. 9 – Vývojové trendy položek výkazu zisku a ztráty v SEM, s. r. o.

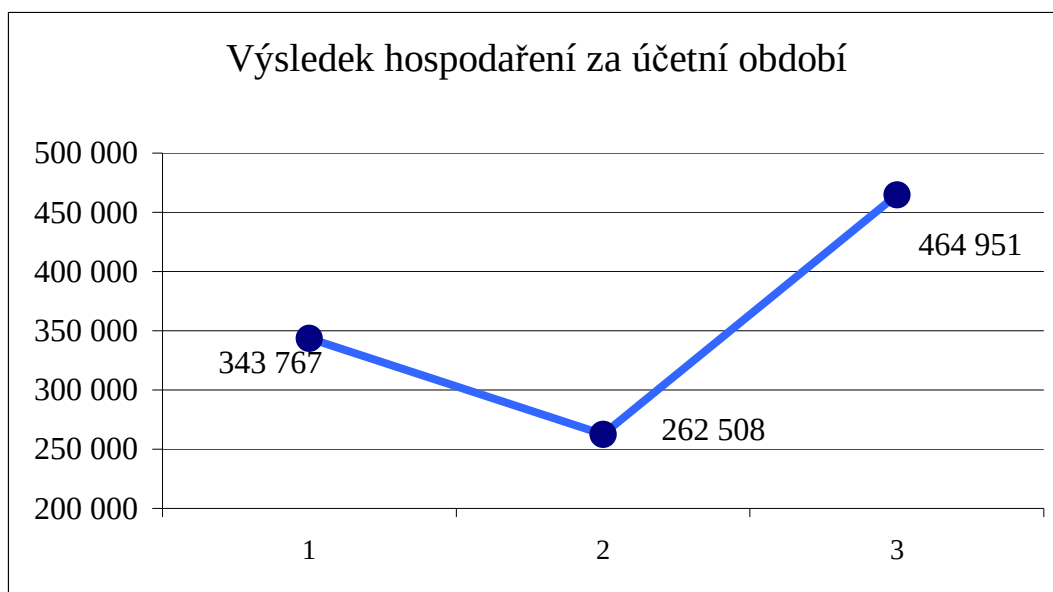
3.2.6 Vývoj výsledku hospodaření

V následující tabulce a grafu je zobrazen přehled vývoje výsledku hospodaření i jeho jednotlivých částí. Pokles výsledku hospodaření za rok 2002 je zapříčiněn hlavně prudkým posílením směnného kurzu české koruny proti hlavním světovým měnám jako je EUR a USD vůči předchozímu roku. U EURa šlo v ročním průměru přibližně o 3 Kč a u USD dokonce o 4,5 Kč. Vzhledem k silně proexportní povaze sledované společnosti měly tyto vlivy významný dopad na finanční výkazy.

(hodnoty jsou uvedeny v tis. Kč)

	Položka	2001	2002	2003
*	Provozní výsledek hospodaření	530 801	369 051	783 661
*	Finanční výsledek hospodaření	-36 578	21 345	-139 184
*	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	333 149	261 976	464 111
* *	Mimořádný výsledek hospodaření	10 618	532	840
* * *	Výsledek hospodaření za účetní období	343 767	262 508	464 951
	Výsledek hospodaření před zdaněním	504 871	390 928	645 317

Tabulka č. 10 – Vývoj výsledku hospodaření v SEM, s. r. o.

3.3 Rozdílové ukazatelé

Ukazatel čistého pracovního kapitálu nás informuje o platební schopnosti firmy. Hodnota tohoto ukazatele v roce 2003 poklesla na hodnotu minus 50 236 Kč, jelikož krátkodobé závazky se oproti předchozímu roku zvýšily o více než dvojnásobek. Ke snížení čistého pracovního kapitálu došlo především z důvodu snížení základního kapitálu, který byl nahrazen krátkodobými závazky k podnikům s rozhodujícím vlivem. Tato operace byla součástí optimalizace kapitálové struktury společnosti a tím bylo i dosaženo vyšší rentability vlastního kapitálu.

(hodnoty jsou uvedeny v tis. Kč)

	2001	2002	2003
Čistý pracovní kapitál	748 931	766 589	-50 236

Tabulka č. 11 – Čistý pracovní kapitál

3.4 Poměrové ukazatelé

3.4.1 Ukazatelé zadluženosti, majetkové a finanční struktury

Použité ukazatelé:

$\text{Celková zadluženost} = \text{cizí zdroje} / \text{pasiva}$

$\text{Míra zadluženosti} = \text{cizí zdroje} / \text{vlastní kapitál}$

$\text{Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem} = \text{vlastní kapitál} / \text{stálá aktiva}$
 $\text{cizí zdroje} + \text{ostatní pasiva} / \text{aktiva}$

	2001	2002	2003
Celková zadluženost	36,26%	28,91%	51,21%
Míra zadluženosti	57,68%	41,52%	108,08%
Vlastní kapitál/Stálá aktiva	1,40	1,30	0,82
CZ + ost. P/Aktiva	37,13%	30,37%	52,62%

Tabulka č. 12 – Ukazatele zadluženosti, majetkové a finanční struktury v SEM, s. r. o.

	2001	2002	2003
Celková zadluženost	49,91%	79,04%	29,23%
Míra zadluženosti	108,10%	171,31%	68,17%
Vlastní kapitál/Stálá aktiva	118,72%	99,73%	93,37%
CZ + ost. P/Aktiva	53,83%	84,07%	36,73%

Tabulka č. 13 – Ukazatele zadluženosti, majetkové a finanční struktury v odvětví

Na základě ukazatele celkové zadluženosti lze posoudit finanční strukturu podniku, která je indikátorem rizika, kterou podnik podstupuje použitím cizího kapitálu. U sledovaného podniku se zadluženost nachází v posledních třech letech v rozmezí mezi 28 – 51 %. Vzhledem ke stále se snižujícímu zadlužení firmy došlo v roce 2003 k již výše zmíněné úpravě kapitálové struktury společnosti, která měla za následek zvýšení zadlužení. Tato skutečnost znesnadňuje analýzu trendu a zároveň i porovnání s odvětvím. V roce 2003 se tak firma vrátila do doporučeného intervalu pro zadlužení společnosti. Vykázala hodnotu 51 %.

Přestože firma využívá cizích zdrojů stále ve větší míře, stabilita podniku tím není dosud ohrožena.

3.4.2 Ukazatelé rentability

Použité ukazatelé:

Rentabilita tržeb = čistý zisk / tržby

Rentabilita výnosů = EBIT / výnosy

Rentabilita celkového kapitálu = ROA = EBIT / aktiva

Rentabilita vlastního kapitálu = ROE = čistý zisk / vlastní kapitál

	2001	2002	2003
Rentabilita tržeb	8,64%	5,52%	9,23%
Rentabilita výnosů	10,78%	6,54%	13,39%
Rentabilita celkového kapitálu (ROA)	17,00%	12,00%	23,00%
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	17,3%	12,2%	28,5%

Tabulka č. 14 – Ukazatele rentability v SEM, s. r. o.

	2001	2002	2003
Rentabilita tržeb	5,14%	4,48%	4,65%
Rentabilita výnosů	7,79%	6,15%	5,97%
Rentabilita celkového kapitálu (ROA)	12,77%	9,85%	9,18%
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	15,84%	13,05%	14,80%

Tabulka č. 15 – Ukazatele rentability v odvětví

U sledovaného podniku je vidět, že podnik v analyzovaných letech dosáhl mnohem vyšší rentability než je odvětvový průměr. I zde se velmi pozitivně projevila změna v kapitálové struktuře společnosti v roce 2003. Naopak velmi negativně zapůsobil trend posilování české koruny během roku 2002.

3.4.3 Ukazatelé likvidity

Použité ukazatelé:

Ukazatel běžné likvidity (likvidita III.stupně) =

oběžná aktiva / (krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci)

Ukazatel pohotové likvidity (likvidita II.stupně)=

(krátkodobé pohledávky + finanční majetek) / (krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci)

Ukazatel okamžité likvidity (hotovostní likvidita, likvidita I.stupně)

finanční majetek / (krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci)

Podíl čistého pracovního kapitálu na oběžných aktivech = ČPK/oběžná aktiva

Podíl čistého pracovního kapitálu na aktivech = ČPK/aktiva

	2001	2002	2003
Běžná likvidita	1,76	2,16	0,96
Pohotová likvidita	1,22	1,45	0,69
Okamžitá likvidita	0,56	0,64	0,000467
ČPK/OA	43,28%	53,92%	-3,43%
ČPK/ Aktiva	23,76%	24,89%	-1,46%

Tabulka č. 16 – Ukazatele likvidity v SEM, s. r. o.

	2001	2002	2003
Běžná likvidita	1,52	1,45	1,58
Pohotová likvidita	1,02	0,98	1,1
Okamžitá likvidita	0,27	0,21	0,24
ČPK/OA	34,38%	38,40%	52,24%
ČPK/ Aktiva	17,59%	19,62%	27,71%

Tabulka č. 17 – Ukazatele likvidity v odvětví

Ukazatele likvidity vykazují u firmy v posledním roce velmi nízké hodnoty. Doporučená hodnoty u běžné likvidity by měla dosahovat alespoň 1,5-2. V porovnání s odvětvím je na tom firma mnohem hůře. Vypovídací hodnota tohoto ukazatele je omezena, protože hodnotu můžeme pozměnit pouhým odložením některých nákupů. Jestli chce podnik splnit své finanční závazky, je vhodné vedení platebního kalendáře.

U pohotové likvidity by se měl ukazatel pohybovat v rozmezí 1-1,5. Opět můžeme konstatovat horší situaci ve firmě než v odvětví.

Okamžitá likvidita by měla dosahovat úrovně 0,2-0,5. I v tomto případě je průměr v odvětví lepší.

Vykazované hodnoty likvidity společnosti jsou kromě již zmíněné změny v kapitálové struktuře ovlivněny i skutečností, že většina investiční akcí je směřována do druhé poloviny obchodního roku, převážně pak do posledního kvartálu. Důvodem této skutečnosti je okamžik aktivace a s tím spojen náběh odpisu do výsledku firmy v daném roce. Tímto je i významně ovlivněna hodnota krátkodobých závazků z titulu investic v okamžiku tvorby finančních výkazů.

3.4.4 Ukazatelé aktivity

Použité ukazatelé:

Obrat celkových aktiv z výnosů = Výnosy / Aktiva

Doba obratu pohledávek z výnosů = (Pohledávky / Výnosy) * 360

Doba obratu pohledávek z tržeb = (Pohledávky / Tržby) * 360

Doba obratu závazků z výnosů = (Závazky / Výnosy) * 360

Doba obratu závazků z tržeb = (Závazky / Tržby) * 360

Doba obratu zásob z výnosů = (Zásoby / Tržby) * 360

	2001	2002	2003
Obrat celkových aktiv	1,56	1,83	1,70
Doba obratu pohledávek z výnosů (dny)	43	22	14
Doba obratu pohledávek z tržeb (dny)	50	25	17
Doba obratu závazků z výnosů (dny)	34	37	32
Doba obratu závazků z tržeb (dny)	42	44	37
Doba obratu zásob z výnosů (dny)	39	30	25
Doba obratu zásob z tržeb (dny)	48	34	29

Tabulka č. 18 – Ukazatele aktivity v SEM, s. r. o.

	2001	2002	2003
Obrat celkových aktiv	2	2	2
Doba obratu pohledávek z výnosů (dny)	56	62	68
Doba obratu pohledávek z tržeb (dny)	64	74	76
Doba obratu závazků z výnosů (dny)	78	85	81
Doba obratu závazků z tržeb (dny)	89	101	90
Doba obratu zásob z výnosů (dny)	37	37	38
Doba obratu zásob z tržeb (dny)	43	44	42

Tabulka č.19 – Ukazatele aktivity v odvětví

Doba obratu pohledávek je v roce 2002 mnohem rychlejší než je průměr v odvětví. V tomto roce měla firma výhodnou pozici, byly její pohledávky zaplacený v průměru za 17 dnů, kdežto závazky byla schopna platit až za cca 35 dnů. Důvodem pro tak krátkou dobu obratu pohledávek je existence tzv. ICC systému v rámci koncernu Siemens. Systém ICC (Intercompany clearing) znamená automatické inkaso pohledávky od partnerské prodejní společnosti koncernu Siemens.

Pohledávky z obchodního styku tak existují pouze pro pohledávky, které vznikly jinak než přes Siemens distribuční kanál. To znamená, že dodávka byla realizovaná přímo mimo skupinu Siemens. Doba obratu závazků je opět závislá na investiční činnosti společnosti v daném roce.

3.5 Další ukazatelé

Mimo hlavních skupin finančních ukazatelů, můžeme také využít další ukazatele.

	2001	2002	2003
Výkonová spotřeba / Výnosy	57%	62%	60%
Osobní náklady / Výnosy	12%	13%	13%
Odpisy / Výnosy	5%	5%	4%
Náklady / Výnosy	93%	95%	92%
Přidaná hodnota / Výnosy	25%	26%	30%
Osobní náklady / Přidaná hodnota	49%	51%	44%
Odpisy / Přidaná hodnota	18%	20%	15%
EBT / Přidaná hodnota	40%	27%	37%

Tabulka č. 20 – Další ukazatele v SEM, s. r. o.

Ostatní vzorce	2001	2002	2003
Výkonová spotřeba / Výnosy	58%	57%	57%
Osobní náklady / Výnosy	14%	15%	15%
Odpisy / Výnosy	4%	4%	5%
Náklady / Výnosy	93%	94%	94%
Přidaná hodnota / Výnosy	26%	23%	26%
Osobní náklady / Přidaná hodnota	55%	65%	58%
Odpisy / Přidaná hodnota	14%	19%	17%
EBT / Přidaná hodnota	25%	25%	24%

Tabulka č. 21 – Další ukazatele v odvětví

V porovnání s odvětvím firma SEM, s. r. o. vykazuje horší výsledky pouze u jednoho ukazatele. Je jím podíl výnosů na výkonové spotřebě.

Jelikož životní úroveň obyvatelstva roste, rostou i osobní náklady, které tvořily v roce 2003 13 % přidané hodnoty z výnosů.

Posledním ukazatelem je podíl zisku před zdaněním a přidané hodnoty. Je to jediný ukazatel z této skupiny jehož hodnota by se měla zvyšovat. I v tomto případě dosahuje firma SEM, s. r. o. lepších výsledků. V roce 2003 vykázala hodnotu 37 %, tedy o 13 % více než průměr v odvětví.

3.6 Souhrnné ukazatele

3.6.1 Z – skóre

	2001	2002	2003
0,717 x ČPK/A	0,1704	0,1785	-0,0105
0,847 x HV/A	0,0924	0,0722	0,1144
3,107 x EBIT/A	0,5232	0,3723	0,7074
0,420 x VK/CZ	0,7282	1,0114	0,7513
0,998 x T/A	1,2596	1,6004	1,5166
Z-skóre	2,7737	3,2348	3,0792

Tabulka č. 22 – Z-skóre v SEM, s. r. o.

Z hlediska dosažených hodnot tohoto ukazatele firmou SEM, s. r. o. lze říci, že firma má velmi dobré finanční zdraví. Bohužel použití tohoto ukazatele v podmínkách české ekonomiky je problematické, protože v indexu není obsažena problematika vysoké platební neschopnosti, která je v současnosti velkým problémem české ekonomiky.

3.6.2 INDEX IN99

	2001	2002	2003
0,017 x A/CK	0,0588	0,0588	0,0512
4,573 x EBIT/A	0,7701	0,5480	1,0412
0,481 x V/A	0,7514	0,8808	0,8451
0,015 x OA/(KZ+KBU)	0,0264	0,0324	0,0144
Index IN99	1,6067	1,5200	1,9520

Tabulka č. 23 – Index IN99 v SEM, s. r. o.

Dosahuje-li index IN99 vyšší hodnoty jak 2,07, firma má kladnou hodnotu ekonomického zisku – to znamená, že vlastníci zde zhodnotili své peníze lépe než kdyby je vložili jinde při stejném riziku. V tomto případě není situace tak příznivá jako u Altmanova Z-skóre.

3.6.3 INDEX IN95

	2001	2002	2003
0,27 x A/CZ	0,74	0,93	0,53
0,11 x EBIT/Nákladové úroky	2,18	11,43	6,23
9,5 x EBIT/A	1,61	1,14	2,17
0,5 x V/A	0,80	0,93	0,90
0,11 x OA/(KZ+KBU)	0,19	0,24	0,11
8,27 x Záv. po spl./T	0,03	0,02	0,04
Index IN95	5,55	14,70	9,97

Tabulka č. 24 – Index IN95 v SEM, s. r. o.

Je třeba zdůraznit, že tyto bonitní a bankrotní indikátory mají pouze určitý orientační charakter a nejsou schopny nahradit podrobnou finanční analýzu, ze které se dají lépe vyvodit závěry a doporučení.

Z tabulky vidíme, že ve všech třech letech vyšel index větší než 2, což představuje podnik s velice dobrým finančním zdravím.

Firma Siemens Elektromotory, s.r.o. je i podle tohoto kritéria je výrazně nadstandardní.

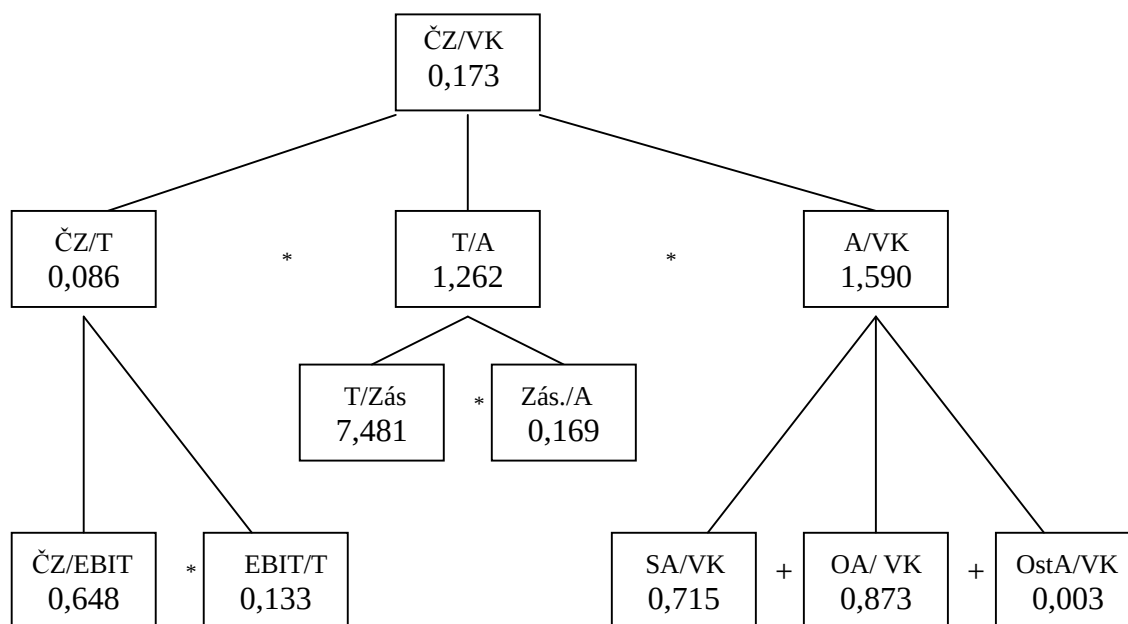
3.6.4 Ekonomická přidaná hodnota

	2001	2002	2003
EVA	260 mil.	55 mil.	256 mil.

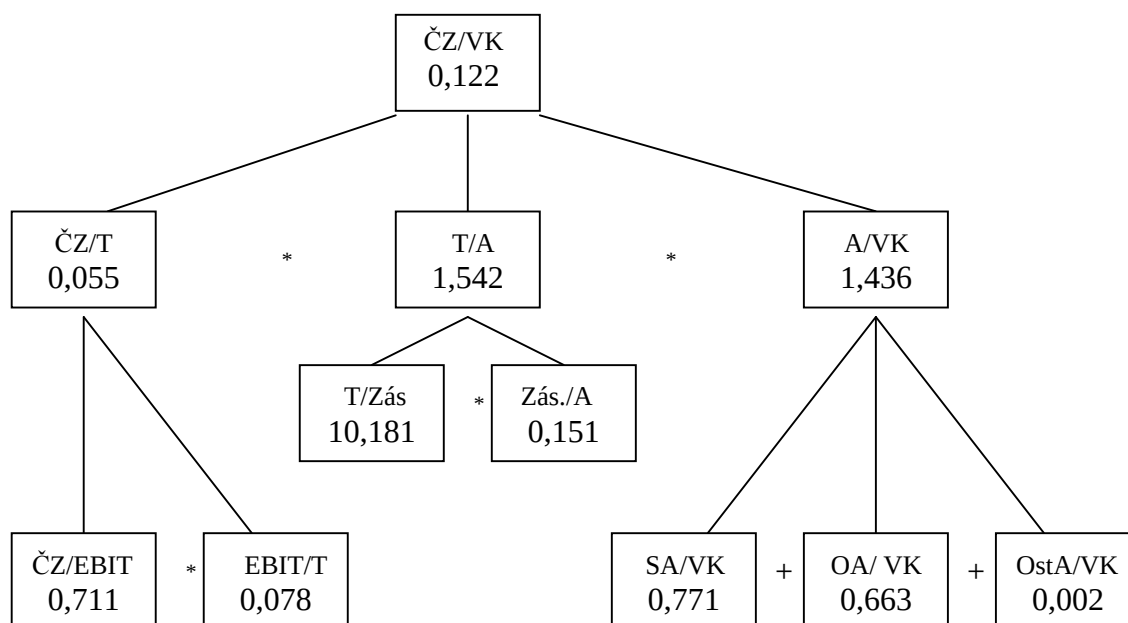
Tabulka č. 25 – Ekonomická přidaná hodnota

Ve všech sledovaných letech je EVA kladná, což představuje pozitivní informaci pro vlastníky společnosti.

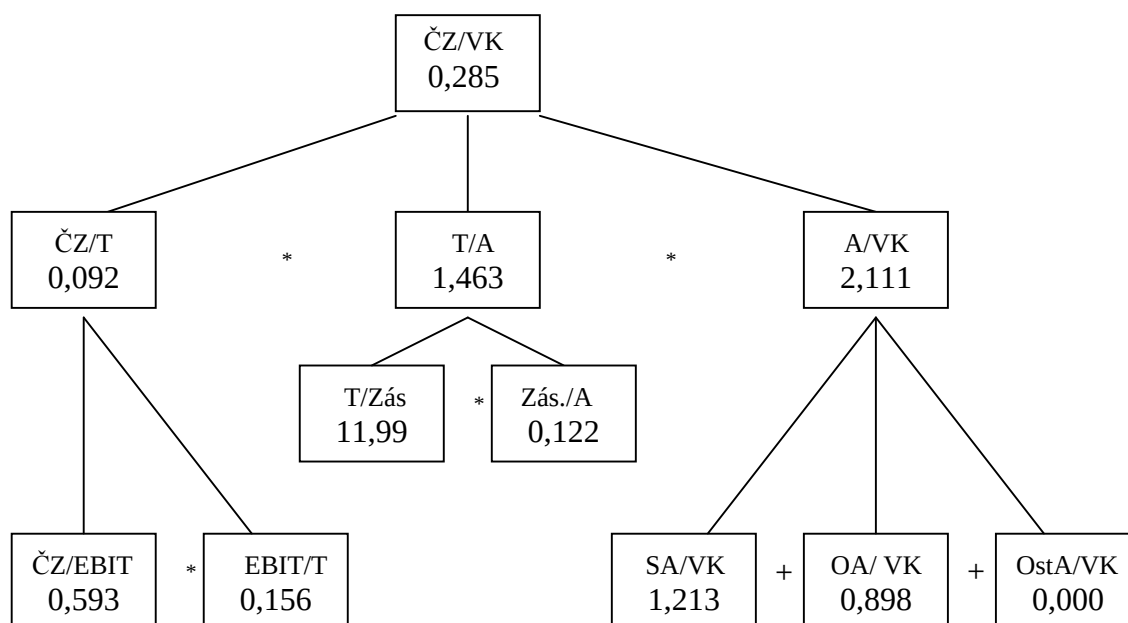
3.7 Rozklad rentability vlastního kapitálu

Obr. č. 2 – Rozklad rentability vlastního kapitálu v roce 2001

Obr. č. 3 – Rozklad rentability vlastního kapitálu v roce 2002

Obr. č. 4 – Rozklad rentability vlastního kapitálu v roce 2003

Rozklad ROE názorně ukazuje, jak se v jednotlivých letech měnila rentabilita vlastního kapitálu jako vrcholového ukazatele výkonnosti firmy. Vývoj je pro sledované roky takovýto:

Rok	-	2001	2002	2003
Hodnota	-	0,173	0,122	0,285

Vysvětlení je možno opět hledat z velké části ve změně kapitálové struktury společnosti v roce 2003, kdy došlo k podstatnému snížení vlastního jmění společnosti. Pokles z roku 2001 na rok 2002 je opět provázen silným zhodnocením české koruny vůči ostatním světovým měnám. Společnosti výsledkově uškodil převážně pokles hodnoty EURa. V roce 2003, kdy byl kurz EURa již poměrně stabilizován se dále ve výsledku firmy projevoval pozitivně vliv posilování české korunu vůči USD, který trvá až do dnes. Dolarová obchodní bilance je pro společnost Siemens Elektromotory totiž negativní.

Další významnou úlohu ve zlepšení ukazatele ROE sehrála skutečnost, že společnost se přiblížila hranicím svých produkčních kapacit, a tím došlo k významné degresi fixních nákladů. Rovněž by neměl být opominut významný vliv nákladové produktivity. Společnost v posledních letech implementovala do svých procesů tzv. „3i hnutí“, to znamená zapojení pracovníků do optimalizace pracovních procesů, dalšího snižování nákladů prostřednictvím zlepšovatelského hnutí, kroužků kvality atd.

3.8 Doporučení

Zlepšení hodnoty ukazatele ROE lze dosáhnout nejen zvýšením rentability tržeb, ale i zrychlením obrátu aktiv, rozumným využitím cizího kapitálu nebo změnou struktury finančních zdrojů. Aby bylo zmiňovaného zlepšení dosaženo, je nutné zaměřit se na metody dosavadního hodnocení efektivnosti investic, na majetkové položky, do kterých je kapitál investován, a také na definování rizik, která s sebou jednotlivé projekty nesou.

Zkoumáním dalších ukazatelů rozkladu lze analyzovat efekt zvyšování či snižování ceny produktu na objem produkce, případně hledat možnosti ve snižování nákladů, nebo přesunutí výroby do oblastí s vyšší ziskovou marží.

Vhodným nástrojem jak zvýšit ROE by mohla být i optimalizace výrobního sortimentu a rozsahu činnosti. Přes analýzu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisků by bylo možno specifikovat variantní provedení produktů, u kterých není dosahováno požadovaných hodnot a uvolněná výrobní kapacita by tak mohla být použita pro výrobu ziskovějších produktů.

Další možností jak zvýšit výkonnost společnosti by mohla být důkladná analýza výrobních činností a zvážení zda-li některé z těchto činností by nemohly být do budoucna outsourcovány. Základním předpokladem zde samozřejmě je to, aby výsledná cena za danou činnost nebyla vyšší než cena interní. Toto pravidlo platí i naopak, to znamená insourcing, neboli provedení prověrky zda by nebylo možno dnes běžně outsourcované činnosti převzít zpět do společnosti a tím realizovat potencionální úspory.

Na celkových nákladech produktu společnosti se nejvyšší měrou podílí spotřeba materiálu. V současné době však vzhledem k možnostem výběru dodavatelů, konkurenci na jejich straně a celosvětovému trendu zvyšování růstu cen surovin nelze předpokládat výrazné snížení variabilních nákladů týkajících se nakupovaného materiálu. Je proto nutné zaměřit pozornost na řízení režijních nákladů, kde by mohlo k dojít úsporám.

Metod zlepšení pro ukazatel ROE zde bylo nastíněno několik. Optimálním řešením pro společnost Siemens Elektromotory s.r.o. by byla implementace všech těchto doporučení do svých vnitropodnikových procesů. Věřím, že alespoň některé z nich budou implementovány.

4 Závěr

Účelem mé bakalářské práce bylo posouzení finanční analýzy firmy Siemens Elektromotory, s. r. o. ve Frenštátě pod Radhoštěm.

Z důvodů optimalizace poměru vlastních a cizích zdrojů došlo v roce 2003 ke snížení základního kapitálu o 969 822 tis. Kč na hodnotu 800 000 tis. Kč. Tato operace výrazným způsobem ovlivnila celou finanční analýzu.

Stejně jako v předchozích letech pokračovala optimalizace vnitřních procesů, zvyšování produktivity práce a zlepšování logistických výkonů. K nejvýznamnějším změnám patřilo pokračování restrukturalizace výroby a další inovace technologií v rámci projektu „Strategie výroby elektromotorů v Evropě“.

Společnost zavedla procesní systém managementu jakosti a v roce 2003 byl proveden audit firmou DQS podle nové normy ISO 9001:2000, který platí pro všechny závody obchodní oblasti Siemens v Evropě.

V rámci podrobné finanční analýzy již bylo poukázáno na to, co se firmě daří a kde jsou případná úskalí.

Příčiny pozitivního vývoje v oblasti výsledku hospodaření byl nárůst tržeb spojený se snižováním nákladů. Dosažené výsledky v oblasti zvyšování produktivity měly za následek zvýšení ziskovosti společnosti.

Bylo dosažení tržeb za prodej výrobků a služeb ve výši 5 036 mil. Kč, což znamenalo procentuální zvýšení o 6 % proti předchozímu roku. Příjem zakázek vykazuje trvale pozitivní trend.

V roce 2003 dosáhla společnost kladného výsledku hospodaření před zdaněním ve výši 645 mil. Kč. Výsledek hospodaření po zdanění činil 465 mil. Kč.

V tomtéž roce investoval podnik do budov, strojů, zařízení a ostatního hmotného a nehmotného majetku 591 mil. Kč.

Závěrem můžeme podotknout, že v celém období, které bylo předmětem hodnocení pomocí nástrojů finanční analýzy, lze konstatovat kolísavý vývoj z hlediska rentability vlastního kapitálu. Tato byla z velké části ovlivněna změnou kapitálové struktury.

Podniku se daří dosahovat tržby a zisky, které slouží nejenom k pouhé obnově, ale i významnému rozvoji firmy Siemens Elektromotory s.r.o.

Resumé

Cílem mé bakalářské práce bylo provedení komplexního posouzení finanční analýzy firmy Siemens Elektromotory, s. r. o. ve Frenštátě pod Radhoštěm, která je výrobcem střídavých trojfázových elektromotorů.

Nejprve jsem provedla zhodnocení podnětů z odborné literatury, které se týkají uvedené problematiky.

Ke zpracování finanční analýzy jsem čerpala z aktuálních zdrojů firmy SEM, s. r. o. ve Frenštátě pod Radhoštěm. Měla jsem tedy možnost čerpat z rozvahy, výkazu zisku a ztráty ověřených auditorem KPMG. Všechny tyto výkazy jsou uvedeny ve výroční zprávě podniku..

K vypracování finanční analýzy jsem použila absolutní ukazatele, rozdílové ukazatele, souhrnné ukazatele a poměrové ukazatele jimiž jsou:

- ukazatele rentability,
- ukazatele zadluženosti,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele likvidity.

V analytické části jsem se nejdříve věnovala procentuálnímu rozboru a vývojovým trendům položek rozvahy včetně položek zisku a ztráty. Výpočty ukazatelů jsem vždy porovnávala s odvětvovým průměrem.

Na závěr jsem provedla rozklad rentability vlastního kapitálu, skládající se z výše uvedených ukazatelů.

Na základě rozboru výsledných hodnot jsem zhodnotila firmu Siemens Elektromotory, s. r. o. ve Frenštátě pod Radhoštěm jako firmu ziskovou.

Summary

The aim of my Bachelor Thesis was comprehensive review of the financial analysis of Siemens Elektromotory, Ltd. in Frenštát pod Radhoštěm, producer of electric motors.

I evaluated inputs gathered from the specialist literature which deal with a mentioned topic.

To put together the financial analysis I have utilised updated info sources of Siemens Elektromotory, Ltd. I was given the possibility to utilise the company's balance sheet, profit and loss statement audited by KPMG. All this statements form a part of company's annual report.

For working out the financial analysis, I used absolute ratios, differential ratios, summary ratios and fraction ratios which are:

- profitability ratios,
- debt ratios,
- asset utilization ratios,
- liquidity ratios.

I engaged myself in percentual, tend analysis of the balance sheet items including items of profit and loss statement in analytic part of the Bachelor Thesis. The ratio calculations were ever compared to average branch performance.

In conclusion, I performed breakdown of the return on equity ratio, consisting of the above mentioned ratios.

Based on analysis of final findings, I evaluated company Siemens Elektromotory, Ltd. as a profitable company.

Literatura

- [1] VALACH, J. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1997. 247 s. ISBN 80-901991-6-X.
- [2] MLČOCH, J. *Praktický průvodce podnikovou ekonomikou*. 1. vyd. Praha: Managament Press, 1996. 230 s. ISBN 80-85943-11-5.
- [3] SYNEK, M. a kol. *Nauka o podniku*. 3. vyd. Praha: VŠE, 1996. 383 s. ISBN 80-7079-892-0.
- [4] NĚMEC, V. *Řízení a ekonomika firmy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1998. 320 s. ISBN 80-7169-613-7.
- [5] GRÜNWALD, R., HOLEČKOVÁ J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. vyd. Praha: VŠE, 1996. 156 s. ISBN 80-7079-257-4.
- [6] PIVRNEC, J. *Finanční management*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1995. 168 s. ISBN 80-85623-92-7.
- [7] www.euroanalysis.cz
- [8] www.mpo.cz
- [9] www.raven.cz
- [10] www.is.muni.cz
- [11] Karolová Zuzana. *Hodnocení investičního projektu ve firmě ZDZ MODEL MOTOR, s. r. o.* Fakulta managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. 2003. 49 s.

Přílohy

Příloha č. 1 – Cíle výroby na rok 2005

Příloha č. 2 – Vize firmy SEM, s. r. o. ve Frenštátě pod Radhoštěm

CÍLE VÝROBY V ROCE 2005

	2005	2004
• LT závodu	> 95 %	> 95 %
• Vícenáklady před dodáním zapříčiněné výrobou	< 0,05 % (z obratu)	< 0,05 %
• Vícenáklady po dodání zapříčiněné výrobou	< 0,04 %	< 0,09 %
• PPM kusových zkoušek	4 000	5 000
• Počet vyzmetkovaných dílců na obrobnách	< 1,4 %	< 1,7 %
• Vady vinutí při kusových zkouškách v navijárnách	< 2,0 %	< 2,5 %

Vize firmy Siemens Elektromotory ve Frenštátě p. R.

- S našimi zákazníky zdržujeme trvalou a spolehlivou spolupráci na základě konkurenceschopných výrobků a dodacích lhůt.
 - Jsme vedoucím výrobcem jednotné inovované komunikačně schopné řady motorů (osové výšky 180 – 355 mm).
 - Dodáváme zvláštní provedení motorů, která jsou ukázkou špičkových výkonů v oblasti konstrukce, technologie, jakož i logistiky.
 - Dodávková schopnost a věrnost, kvalita a perfektní servis určují naše každodenní jednání.
 - Všichni pracovníci podporují tuto vizi svým myšlením a jednáním. Znají a rozumějí cílům závodu a prosazují je.
-